

POKROK ZÁPADU

Založen 1871.

Omaha, Neb., ve středu, dne 3. dubna 1907.

Ročník XXXVI--Číslo 36.

Zprávy americké.

Američtí Čechové Ústřední Matice Školské.

V mnohých českých osadách, odkudž chystají se borci k červnovému pátému sletu všesokolskému do matičky Prahy, učiněny byly kroky k zahájení sbírek ve prospěch Ústřední Matice Školské v Praze. Ústřední Matice Školská je nejlepší a nejlépe organizovanou obrannou institucí v Čechách a nepí snad jednoho uvědomělého Čecha, kterému by dostatečně nebyla známa její úspěšná činnost. Stačí pouze říci, že nebýt jí, tisíce a tisíce českých lidí by se dnes k nám nehlásilo a utonulo v moři cizoty. Téměř ve všech českých osadách zahájeny byly sbírky a není pochyby, že dar amerických Čechů, který při příležitosti zájezdu amerických Sokolů do Čech bude odevzdán, bude nás důstojný. Pokud je nám známo značnější dary chystá New York a Chicago. V Omaze uspořádáno bude divadlo ve prospěch Matice a mimo to též veřejná sbírka.

Anarchistka Goldmanová bude přednášet na universitě.

V těchto dnech probíhá novínamí zpráva, že známá theor. anarchistka Emma Goldmanová pozvána bude na chieažskou universitu, aby tu o učení anarchiistickém přednášela. Stane prý se tak na podnět prof. George B. Fostera, který sám je stoupencem anarchismu. Veliké množství studujících oné university podporuje Fostera v jeho snaze a tudíž není vyloučena možnost, že Goldmanová v brzkou na universitě přednášet bude. Goldmanová je, jak známo, stoupenkou anarchismu, který vylučuje každé násilí a ku svému cíli chce dojít cestou revoluce a nikoliv násilnými převraty. Je prý nejlepší vykladačkou theoretického anarchismu v Americe.

Odhalení podvodů a úplatků v San Francisku.

V "Městě Sta Pahorků", San Francisku, došlo k sensationálnímu odhalení ničivosti městských úředníků. Celá řada těchto úředníků s Ruefem a Schmitzem přijímala od různých společností úplatky a pak praeovala v jejich zájmu. Právě se, že nyní podáno bylo 75 žalob proti těmto koruptivním úředníkům. Velkoporota předložila již tyto žaloby předsedařskému soudci tammějšího hlavního soudu. Žaloby tyto sestaveny byly na základě šestiměsíčního vyšetřování městských záležitostí F. J. Heneyem a agentem tajné služby W. Burnsem. Někteří prý již doznali následující úplatky: United Railroad Company zaplatila každému supervisoru \$40,000 a mayoru Schmitzovi a advokátu Ruefovi \$100,000. Pacific State Telephone Company zaplatila každému z deseti supervisorů \$5000 a Home Telephone Co. každému \$3500. Home Telephone Co. zaplatila mimo to sedmi supervisorům každému \$6000 a mayoru Schmitzovi a advokátu Ruefovi \$150,000. San Francisco Gas & Electric Company zaplatila každému supervisoru \$750. "Fight Trust" zaplatil každému supervisoru \$500 a mayoru Schmitzovi a Ruefovi \$10,000. Od-

halení toto prý učinil jeden z uplacených radních v opilosti a více jeho kolegů učinilo podobně v domnění, že dostane se jim trestu mírnějšího.

Vstal z mrtvých.

Zajímavý případ z mrtvých vstání udal se nedaleko Sheridan, Mont. V horské chatrči "zemřel" jakýsi Henry Cowgill. Dva jeho spoludruzi umyli jej čistě a obleknouše jej do nejlépejších šatů, uložili do rakve. Lékaře, aby zjišťil smrt kamaráda, nepovolali, nýbrž sami jen zkoušeli, je-li skutečně mrtvý. Na to odebrali se do města, aby učinili další přípravy, nutné pro pohřeb. Mezitím však zdánlivě mrtvý Cowgill procitl. Byl všecek skřehlý a jenom s velikým namáháním dostal se z rakve. Když v místnosti nikoho nenalezl, vydal se na cestu do nejbližší osady Twin Bridges. Když se jeho dva spoludruzi vrátili, našli chatrč otevřenou a rakvu prázdnou. Vykonali v okolí důkladnou prohlídku, ale jejich pátrání po mrtvole zůstalo bezvýsledným. Druhého dne však záhada se vysvětlila. Cowgill přišel sám domů a soudruhy své překvapil právě při snídani. Byl však tak opilý, že nemohl ani mluvit. Teprve, když se důkladně prospal, vyprávěl, co se stalo.

Český učenec v Americe.

Pod tímto nadpisem přimášeji pražské "Národní Listy" zde dne 16. března následující zprávu: Náš krajan v Americe dr. Aleš Hrdlička, kurator v oddělení fyzikální antropologie v Národním muzeu ve Washingtonu, jenž, jak známo, přispěl nedávno k účelům Národní rady české značným obnosem K 1000.—, podnikl právě dle zpráv amerického časopisu "The World Herald" vědeckou cestu do Omahu ku prozkoumání indiánských hrobů předhistorických, jakož i naleziště kostí prabýdliatelů Nebrasky. Ač mlád, těší se náš krajan ve vědeckém světě americkém jménu vynikajícího odborníka v bádání antropologickém, při tom zůstal věrným českým vlastencem a přítelem svých krajanů v Americe. Dr. Aleš Hrdlička pochází z Čech, z Humpolce, do Ameriky vystěhoval se spolu s rodiči ve věku 13 let. Studoval v Paříži a v Novém Yorku a uveřejnil četná vědecká pojednání z oboru antropologie v předních odborných časopisech amerických. — Jak známo, jedná se tu o staré indiánské pohřebiště nedaleko Florence, Neb. Pohřebiště to, jak již minule jsme se zmínili, navštívil známý prof. B. Simek z Iowa City, Ia., aby stáří jeho prozkoumal. Jak s námi sdělil, nálež je velmi zajímavý, ale pohřebiště toto není tak staré, jak se mnozí domnívali.

Oklahomská ústava hotova.

Konstituční sněm nového státu Oklahomy dokonil práci svou. Zasedal 115 dní. Nová ústava, jež bude předložena k odhlasování všemu lidu dne 6. srpna, označena jest počtem nové doby. Korporace omezeny jsou několika články, tak aby nemohly naprosto ovládati politický život a vyssávatí dle libosti veškeré třídy lidu. Návrh na zavedení zvláštních vozů pro černochoy, tak zvaný "Jim Crow kár" byl poražen, což

nepostrádá jistého významu, považujeme-li, že Indiánské území a Oklahoma spadají dle své polohy spíše na jih, nežli na sever a pak proto, že v konvenci měli ohromnou většinu demokraté. Zasedalo totiž v ní 100 demokratů a jenom 12 republikánů. Otázka ženského hlasovacího práva vzata byla rovněž na přetřes, ale byla malou většinou poražena. Za to však přijato referendum a iniciativa, tedy zásada přímého zákonodárství lidu, jak zavedeno jest ve státu Oregon. Rovněž schváleno navrhování spolkových senátorů přímo lidem při tak zvaných předvolbách, které jsou vlastně vybíráním kandidátů. Následnictví v státních úřadech jest zapovězeno. Náměstek guvernéruv nebude jmenovati komise státního senátu, jak se to děje v ostatních státech; tyto jmenovány budou od samého senátu. Nový stát bude přísně prohibiční; bude zapovídati nejen výrobu a výcep opojných nápojů, ale i dovážení tohoto zboží ze států jiných. Prohibiči prosadili mladí Indiáni, kteří na konvenci zastupovali pět pokročilých indiánských kmenů z Indiánského území. Nebylo jich sice mnoho, ale byli čilí a na svůj úkol důkladně připraveni. Ježto Oklahoma nemá, pokud známo, vlastních pivovarů a vinopalen, nebylo nikoho, kdo by v konvenci zájmy ty hájil. O tomto článku bude lid zvláště hlasovati a nestává pochyby, že bude přijmut; týkáti se bude hlavně Indiánského území, jež má přijmouti prohibiči na dvaet let.

Vražda nebo sebevražda?

Naše původní sdělení.

Městečko Haugen, Wis., je velice rozrušeno událostí, která se zde dne 26. března sběhla. Zdejší městský klerk krajan Prokop Plečický nalezen byl zmíněného dne ve své hořící rezidenci od sousedů, kteří přišli hasit, s prostřelenou lebkou. Dosud nebylo možno zjistiti, jde-li tu o úkladnou vraždu, či sebevraždu. Někteří lidé domnívají se, že zastřelil se sám, zapaliv předem dům. Byl toho dne doma úplně sám, poněvadž manželka s dětmi odjela kamsi na návštěvu. Plečický byl člověk povahy mírné a byl zde dosti oblíben. F. W.

Konec staromládenectví.

Před krátkým časem vydal starosta obce Fort Dodge, Ia., Ch. Bennett, nařízení, jímž klade se na srdce všem mládencům, aby se co nejdříve oženili. Nařízení toto vzbudilo veliký rozruch, ale konečně přece jenom nezůstalo bez účinku. Zástupce v Iowském sněmu Haeckler, jehož bydliště je ve Fort Dodge, byl z prvních, který nařízení starosty uposlechl, zajel si jednoho dne domů a oženil se. Sněmovníci tropili si nejprve z Haecklera žerty, ale keňce konečně usnuli se na resoluci, v níž starosta Bennetta chválí za jeho jednání a svému spoludruhu Haecklerovi blahopřeji. Usnesení to zní: "Poněvadž starosta Ch. Bennett z obce Fort Dodge koná chvaly-hodné dílo, čímž nátlak na mládence, aby se ženili a poněvadž náš spoludruh, zástupce Haeckler, jsa již dlouho starým mládemcem a nyní odebral se do Fort Dodge, aby učinil zálost svému nařízení, budí usneseno: My blahopřejem

zástupci Haecklerovi a přejeme mu dlouhý život a blaho. Starostovi Bennettovi vzkazujeme svoji poklonu a slibujeme mu veškerou podporu v chvalitebném jeho díle. Jsme pevně přesvědčeni, že bylo by na místě, kdyby jeho příkladu následovali i ostatní starostové v Iowě a že by měl býti přijat zákon, který by ukládal daň oněm mládencům, kteří opomíjejí bráti podílu na vyživování krásného pohlaví."

Ze žárlivosti.

V domě č. 15 Grand Ave. v Chicagu, Ill., odehrála se dne 24. března krvavá scéna, která bezpochyby vyžádá si za obět život lidský. Sedmnáctiletá a teprve nedávno od svého jedenadvaceti-letého muže rozvedená manželka Josefa Švejdy seděla ve svém pokoji a bavila se s jakýmsi Janem Ziemannem. Tu mimo všecko nadání, vstoupil do pokoje bývalý její muž a zhurta žádal ji, aby mu vrátila prsten a různé oděvy, který jí před časem koupil. Švejdová nechtěla tak učiniti a tu podrážděný manžel vytáhl revolver a beze slova vypálil tři, rychlé za sebou jdoucí rány, z nichž dvě ranily ji na ruce, kdežto třetí na prsou. Těžce raněná dopravena byla do nemocnice, kdežto útočník byl zatčen a odveden do vyšetřovací vazby.

Nové otvírání pozemků.

Jak veřejní úředníci vládních pozemků ohlašuje, následkem presidentova nařízení ze dne 12. března budou následující pozemky otevřeny z těch, které před tím vyhrazeny byly jako pozemky uhlavné a sice: Nové Mexiko 2,000,000 akrů, Montana 2,100,000 akrů, Oregon 710,000 akrů, Utah 138,000, Wyoming 1,240,000, Washington 320,000 akrů. O bližší vysvětlení nutno se přihlásiti u General Land Office, Washington, D. C.

Provolání ku krajanům v Oklahomě City, Okla.

Ot. redakci:— Jménem Těl. Jed. Sokol žádáme o laskavé uveřejnění následujícího: V uznání zásluh, kterých dostalo se nám politickými stranami v národnostním zastoupení, co Čechů v úřadech, pro nás nejen, ale i pro ostatní lid americký tak důležitých, kterým jméno naše ku slávě a povzbuzení pronikne a k povznesení našeho malého lidu pracuje a k jeho uplatnění a zasáhnutí v důležité obory jako je policejní a školní směruje, v důsledcích toho Sokol Okla. City po svém uvážení na mimořádně schůzi odbývané dne 18. března jednomyslně prohlašuje: Nominaci bratrů Jana Hubatky do úřadu policejního náčelníka a F. D. Janovýho do úřadu školního rady, nejen že schvaluje, ale napneme i veškeré páky a agitačně i hlasem svým k tomu přispějeme, aby se do našeho malého hloučku poznání více přineslo a toto samotné na práci národní uznáno bylo a více osvojenosti doznalo. Dále apelujeme na veškeré voličstvo české, aby nás ve snahách těch podporovalo a hlasu svého povzneslo co mocného protestu, pro uznání jména českého pracovalo a pro zvolení členů Sokola se všemi silami i mezi jinonárodovci se přičinilo. Našími kandidáty jsou muži na-

prsto čestní, kteří nám ku etí a prospěchu budou sloužiti a to jsou br. Jan Hubatka na republikánském listku pro úřad pol. náčelníka a br. F. D. Janový do úřadu školního rady, na listku socialním. Za T. J. Sokol v Oklahoma City F. D. Novák, předseda, A. J. Čapek, taj.

DROBNÉ ZPRÁVY.

* Ve Fall Junction, Ohio, vybuchla prachárna a dva muži byli při tom zabiti. Škody počítá se za mnoho tisíc dolarů.

* Z Sturgis, S. D., se oznamuje, že šest mil odtud na jih vypukl oheň v lesích a dosáhl ohromných rozměrů Z Fort Meade vyslána byla tam četa jízdy k hašení

* V Copperas Grove, Tex., jistá Alta Neilová, 19 roků čítající dívka, nevzala žádné potraviny do úst 61 dní. Zdá se, že byla pomatena. Po 61 dní pila pouze vodu, konečně pak posledního dne zemřela.

* Ve vojenském útulku v Leavenworth, Kans., rozmnohlo se množství vysloužilců po pojednání otráveného masa. Jeden z nich W. J. Cook, 64letý, zemřel. Asi 75 veteránů jest ve vážném stavu.

* Jak se z chieažských listů dovidáme, uspořádal VI. Florjanský veliký polský koncert, který zdařil se nad všecko očekávání. Jak dále oznamují chieažské listy, nastoupí 16. května cestu zpáteční do vlasti. První český koncert v Chicagu uspořádán bude dne 7. dubna.

* Illinoiský guvernér Deneen zaslal státní zákonodárné pamětní spis, v němž odporučuje, aby se stoleté narozeniny Abrahama Lincoln, které připadají na den 12. února 1909, byly náležitě oslaveny celým americkým národem. Guvernér navrhuje, aby zvolena byla komise, která má vypracovat plány pro tuto všeobecnou národní slavnost.

* Rada dělnických organizací v San Francisku přijala resoluci, v níž odsuzuje celou městskou zprávu, která oběhává oklamala v každém ohledu. Rada žádá za přísné vyšetřování každého úplatce i toho, který se dal uplatit. Rada tato právem odsoudila též "Union Labor Party", která nejvíce vynasnažila se o zvolení těchto nepoctivých úředníků.

* V Greenfield, Ind., počaly 100leté babičce Claytonové opět růsti nové, černé vlasy. Mnozí tomu nechtěli ani uvěřiti, domnívajíce se, že tu jde o pouhý žert, ale na vlastní oči později se přesvědčili, že je tomu tak. Stařenka před krátkým časem po nemoci pozbyla všech vlasů, jež měly barvu stříbra a nyní opět počaly jí růsti vlasy černé barvy.

* President Roosevelt v minulých dnech jmenoval následující osoby za členy přístěhovalecké komise: Chas. P. Neill, dělnický komisař; prof. J. W. Jenks z Cornellovy university a Wm. R. Wheeler, obchodník z Oakland, Cal. Do této komise, jak známo, zvoleni byli také tři členové senátu a sice Lodge, Dillingham a Latimer, dále tři poslanci a sice Howell z New Jersey, Bennett z New Yorku a Burnett z Alabany. Komise tato má co nejdůkladněji vyšetřiti vystěhovaleckou otázku a podati přístímu kongresu doporučení a této věci.